

Elkészült az Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) minimálbér kutatásának első jelentése

Budapest, 2024. november 27. Nagy Elek, az MKIK elnöke a választási kampány során ígéretet tett, hogy a vállalkozások véleményének megismerése érdekében a területi gazdasági kamarák bevonásával országos reprezentatív kutatást, valamint széleskörű konzultációt indít a minimálbér- és garantált bérminimum emelésről alkotott vállalkozói véleményekről, a béremelések hatásairól, és az emelés okozta nehézségek kezelési lehetőségeiről. Az MKIK üdvözli a minimálbér és garantált bérminimum megállapodást, de a kutatási eredményeire támaszkodva felhívja a figyelmet az esetlegesen előálló vállalkozói problémákra is, melyek kezelésére javaslatokat is megfogalmaz.

A lezajlott kutatással kapcsolatban fontos hangsúlyozni, hogy az MKIK nem tagja a minimálbér tárgyalásoknak keretet adó Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma nevet viselő egyeztetéseknek, így a kutatásnak nem volt célja az optimális minimálbér emelés nagyságának feltárása, hanem a várható emelésnek a hatásait és az esetleg felmerülő problémáknak a beazonosítását szolgálta. Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézete (MKIK GVI) 2024. november 11-20. között végezte el a reprezentatív kutatást, melynek során méretre, iparágra és területi elhelyezkedésre reprezentatívan kiválasztott **400 hazai vállalkozás** válaszolt a témával kapcsolatos kérdőívre. Ennek a tudományos kutatásnak a **gyorsjelentése elkészült, melynek legfőbb megállapításait Nagy Elek ismertette.**

A gyorsjelentés főbb megállapításai:

1. A vállalkozások közel kétharmada úgy véli, hogy **egy 10%-os minimálbér- és garantált bérminimum-emelés legalább ilyen mértékű költségnövekedést jelentene.** A legjellemzőbb válaszreakciók az áremelés (54%) és a minimum felett keresők bérének emelése. A kisebb cégek általában azonnali áremeléssel reagálnak, míg a közép- és nagyvállalatok inkább költségcsökkentést, létszámstopot vagy technológiai beruházásokat terveznek.
2. A cégek 70%-a szerint **technológiai fejlesztésekkel 3-5 éven belül részben kiváltható lenne a munkaerő-szükségletük.**

3. A válaszadók közel fele (49%) szerint a **béremelés javíthatja a munkavállalói elégedettséget és motivációt**, míg 34%-uk nem lát pozitív hatást. Ugyanakkor **a cégek 85%-a úgy véli, hogy képes lesz kitermelni a béremelésből adódó többletköltségeket**.
4. A **vállalkozások háromnegyede** úgy véli, hogy ha kis mértékben is, **képzéssel, fejlesztéssel növelhető lenne a munkatársai hatékonysága**, jövedelemtermelő képessége.

A reprezentatív kutatást kiegészítő országos konzultáció november 25-éig zajlott, és ezen a minden vállalkozás számára nyitott lehetőségen keresztül több mint 4 ezer kitöltő véleménye került begyűjtésre. Ennek a széleskörű konzultációnak a részletes feldolgozása és kielemezése november végére várható. Ezt a két kérdőíves kutatást a területi kamarák elnökeivel, főtítkáiraival és szakértőivel folytatott mélyinterjúkból származó tudásanyaga egészíti ki.

Az MKIK szakértői a **vállalkozói szektor igényeinek felmérésének gyorselemzése alapján az alábbi javaslatokat fogalmazza meg a minimálbér és a garantált bérminimum emelésének esetleges negatív hatásainak kezelésére:**

- **Fokozatos gazdasági helyzethez igazodó béremelési ütem**

Többéves bérnövelési terv kidolgozása, amely igazodik a mindenkori gazdasági teljesítményhez, az inflációhoz és a vállalkozások teherbíró képességéhez.

- **Szociális hozzájárulási adó csökkentése**

A szocho mértékének csökkentése, különösen a KKV-k és alacsony bérszinten dolgozók esetében, célzott adókedvezményekkel.

- **Béren kívüli juttatások bővítése**

A SZÉP-kártya és más kedvezményes juttatások keretének emelése, valamint új, költséghatékony juttatási formák bevezetése, mint például a lakhatási támogatás.

- **Önfoglalkoztató és mikrovállalkozások megsegítése**

- ✓ **Az átalányadózó egyéni vállalkozások** adóterhének csökkentése az általános (40%-os) költségánnyad kategóriába tartozók esetében
- ✓ Áfa alanyi adómentesség értékhatárának megemelése a jelenlegi 12 millióról 18 millió forintra (ezzel egyidőben a KATA valorizálása)

- **Egyszerűsített foglalkoztatás (EFO vagy hétköznapi nevén “napi bejelentő”) elősegítése**

Az EFO szabályainak (létszámkorlát, időbeli korlát, munkaszerződés és egyszerűsített foglalkoztatás közötti átmenet) könnyítése, hogy a megnövekedett munkabéreket rugalmasabb foglalkoztatással egyensúlyozhassák ki a vállalkozások.

- **Állami támogatások és képzési programok**

Munkahelyi képzések és átképzések támogatása, különös tekintettel a digitális technológiák és azokhoz történő alkalmazkodó képességének, illetve ágazat specifikus készségek, kompetenciák fejlesztésére.

- **Szakképzés, felnőttképzés erősítése a minimálbér emelés kompenzálására.**

A szakképzési rendszer további korszerűsítése biztosítja a vállalkozások munkaerőutánpótlását. A felnőttképzés erősítése pedig a meglévő munkaerő fejlesztésével kompenzálja a bérnövekedés hatásait a termelékenység javulásán keresztül. Mindkét terület a munkaerőpiac igényeihez igazítottan biztosítja a szükséges jól képzett humánerőforrást.

- **Kedvezményes, támogatott hitelek és beruházási támogatások**

KKV-k számára célzott, támogatott hitelkonstrukciók és beruházási támogatások biztosítása hatékonyságnövelő fejlesztésekre, például digitalizációra és automatizálásra.

- **Regionális támogatási rendszer kidolgozása**

Hátrányos helyzetű térségekben működő vállalkozások egyedi igényeiből fakadó, vállalkozásokra szabott támogatás a lokális foglalkoztatás fenntartására (pl. falusi helyben foglalkoztató kisvállalkozások működőképességének megvédése).

- **Munkaerő-intenzív vállalkozások célzott bértámogatási programja**

A nemzetgazdaságilag vagy társadalmilag fontos szerepet betöltő munkaerő-intenzív vállalkozások (pl. hiányszakmákban működő, hiány termékeket előállító, kulturális hagyatékot megőrző, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató vállalkozások) versenyképességének megőrzése és működési stabilitásának biztosítása érdekében indokolt egy olyan célzott bértámogatási program bevezetése, amely ezen magas bérköltség-szinttel működő cégeket segíti.

- **Online konzultációk és visszajelzések gyűjtése**

Rendszeres konzultációk és kutatások a vállalkozói szektor véleményének és igényeinek figyelembevételére a további gazdaságpolitikai (bérpolitikai) döntések meghozatalakor.

Összegezve a fentiek az MKIK elnöke kiemelte, hogy a gazdaság egészét képviselő köztestületként a kamara feladatának tekinti, hogy hangot adjon a **gazdasági szereplők véleményének, problémáinak** és megoldási javaslatok megfogalmazásával segítse a döntéshozók munkáját.

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara